

EKONOMIE a ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PARTNEŘI
nebo
NEPŘÁTELE?

Jana Soukopová

Ekologie a ekonomie

- Stejný základ – eko (z řečtiny - oikos = dům, obydlí)
 - Ekonomie (oikos = dům – nomos = správa)
zkoumá jak rozdělit **omezené** zdroje, aby byly uspokojeny **neomezené** potřeby existujících ekonomických subjektů
 - Ekologie (oikos = dům – logos = věda)
zkoumá vztah organismů a jejich prostředí a vztah organismů navzájem.

Ochrana životního prostředí

- Důvody ochrany životního prostředí
 - idealistické pojetí: „dílo Boží“
 - **materialistické pojetí**: funkce životního prostředí
 - zdroj všech vstupů
 - odkladiště a „absorbátor“ všech výstupů jen v určitém rozsahu, čase, prostoru
 - „příznivé“ životní prostředí jako sociální standard (udržitelný rozvoj)

Udržitelný rozvoj

- Takový ekonomicky, sociálně i technologicky možný rozvoj, při němž každá generace uspokojuje své potřeby tak, že při tom neohrožuje možnosti budoucích generací uspokojovat své potřeby.
- 3 pilíře
 - Ekologický
 - Sociální
 - Ekonomický

Zásady UR

- propojení základních oblastí života (3 pilíře)
- dlouhodobá perspektiva
- kapacita životního prostředí je omezená
- předběžná opatrnost
- prevence
- kvalita života
- sociální spravedlnost
- zohlednění vztahu lokální - globální
- vnitrogenační a mezigenační odpovědnost
- demokratické procesy

Z pohledu ekonomie....

- **slabá udržitelnost**

- v budoucnu nedojde ke snížení celkové ekonomické hodnoty zdrojů i produktů z nich získaných, tj. připouští, že z primárních zdrojů je možné čerpat, pokud je vytvořena příslušná protihodnota.
- takto získaný výrobek po skončení doby svého užívání musí být beze zbytku recyklován, aby nedocházelo ke ztrátám.

- **silná udržitelnost**

- v krátkodobém i střednědobém hledisku obtížně realizovatelná, vyžaduje nesnižující se hodnotu zdrojů!
- jen obnovitelné zdroje !

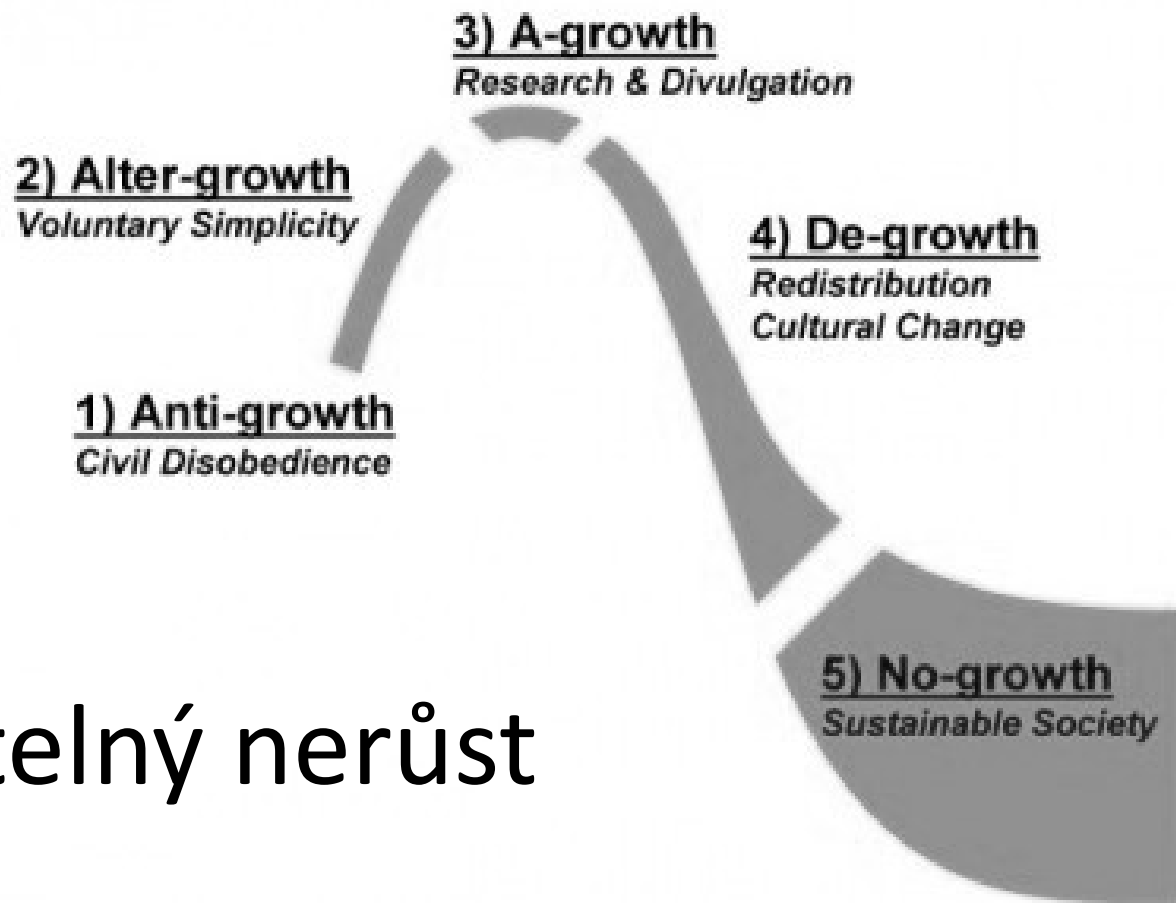
Sustainable degrowth

- Devalvace významového obsahu pojmu udržitelný rozvoj

"Každý, kdo věří, že **exponenciální růst může v konečném světě pokračovat donekonečna, je buď blázen, nebo ekonom."**

Kenneth E. Boulding

Udržitelný nerůst

- Demokratický, sociálně spravedlivý a environmentálně přínosný proces postupného snižování objemu produkce a spotřeby, které přispívá k lidské spokojenosti.

Udržitelný nerůst

- Základ Francii, Itálii a Španělsku po roce 2000
- **Apel na celospolečenskou změnu** – rozdíl oproti konceptů dobrovolné skromnosti či tzv. downshiftingu - přechodná fáze k tzv. ekonomice ustáleného stavu
- Klíčový argument - kritika ekonomismu a depolitizace veřejného prostoru.
- **? Co by mělo současný, na ekonomicko-růstové logice založený, systém nahradit?**

Ekonomická činnost a ŽP

- ŽP a člověk ...

Ve vztahu k životu člověka i všech živých organismů životní prostředí člověku poskytuje a zabezpečuje:

- ochranu proti kosmickým vlivům;
- relativně stálé fyzikálně chemické podmínky pro život;
- pitnou vodu v rámci přírodního koloběhu vody;
- zdroje látek;
- přirozenou dekontaminaci;
- fertilitu půdy;
- zdroje energie;
- biologické zdroje a
- životní prostor.

ŽP jako veřejný statek

- Dobrý stav ŽP – předpoklad existence člověka
- ŽP – z pohledu e. teorie = čistě veřejný statek
 - jedince nelze vyloučit ze spotřeby (**nevylučitelnost**)
 - užitek se spotřeby jedince nesnižuje užitek ostatních (**nerivalita**)

ŽP a ekonomika

- životní prostředí poskytuje:
 - vstupy pro ekonomickou činnost – obnovitelné i neobnovitelné přírodní zdroje (rostliny, zvířata, paliva, nerostné suroviny);
 - místo pro průmysl, zemědělství, komunikace i obytná sídla;
 - místo pro zbytkové látky z výroby a spotřeby (emise, odpady, teplo, hluk);
 - spotřební materiální i imateriální statky (vodu, čistý vzduch, estetické hodnoty).

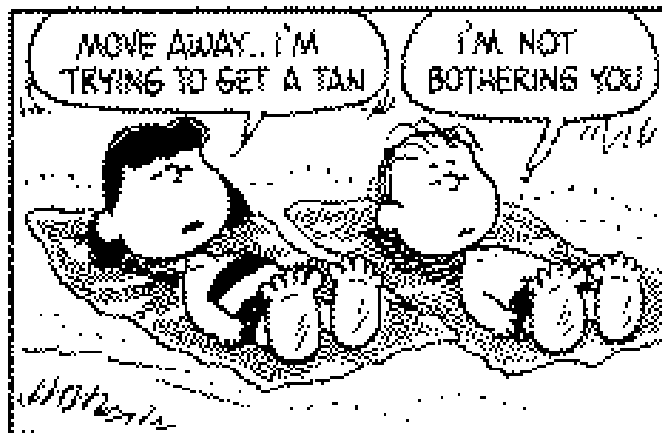
Příčiny problémů ŽP

- růst světové populace;
- překotná urbanizace;
- **prudký hospodářský růst;**
- technologické změny zatěžující životní prostředí (fosfáty, freony,...) – **souvislost s ekonomikou!!!!**
- předimenzované **spotřební vzorce chování člověka.**

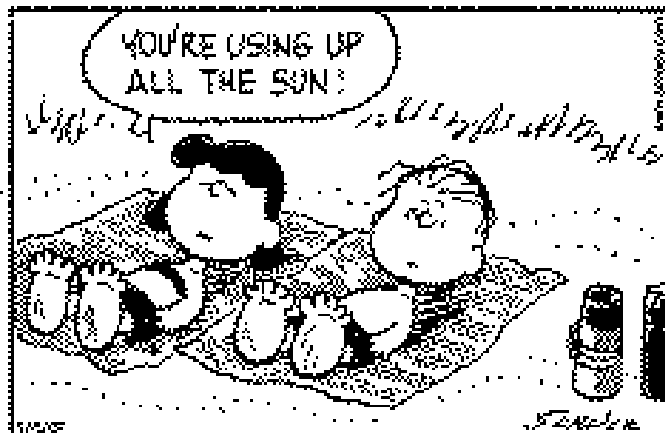
Problém znečištění ŽP

- environmentální statky stávají nedostatkovými a mezi \Rightarrow začíná konkurence a rivalita

Fools

Charles M. Schultz

Common Good? Rival or Non-Rival?

Ekonomické vlastnosti statků typu ŽP

- jednotlivci nejsou schopni docenit užitek (často užitek nelze přesně určit)
- **existují externality**
- není zde konkurence na straně poptávky (substituce mezi statky také není možná)
- informovanost veřejnosti je problematická
- trh je nedokonalý, deformovaný.

ŽP jako externalita

- možnost volně využívat některé statky a služby životního prostředí může vést ke specifickému ekonomickému vztahu – **externalitám**.
- Nutnost **internalizace externalit**

Externality

- **Fakta:** Tržní ekonomika (čili lidská aktivita) obvykle produkuje kromě chtěných (záměrně vyráběných) statků také nechtěně (neúmyslně) tzv. vnější efekty neboli **externality**. K tomu obecně dochází tehdy, když **výroba** nebo **spotřeba** některých subjektů způsobuje **nedobrovolné** (nezamýšlené) **náklady** nebo **přínosy** jiným subjektům.
- Tyto náklady nebo přínosy jsou přenášeny na jiné subjekty, aniž ti, kteří tyto náklady způsobují, nebo ti, kteří tyto přínosy získávají, za to platí. Trh neregistruje tyto vedlejší efekty výroby nebo spotřeby zejména proto, že chybí odpovídající cenové signály, které by vnější, externí náklady odrážely.

Důležité charakteristiky externalit

- Externality jsou:
 - nechtěně produkované jako vedlejší efekty
 - přenášeny (jejich dopady) na jiné subjekty a to ve formě
 - užitku (přínosů) nebo
 - újmy (nákladů)
 - vyjmuty z trhu – nikdo za ně nikomu neplatí (nebo platí jen částečně)

Druhy externalit

Podle dopadu externality na jiné subjekty rozlišujeme:

- **Pozitivní externality**

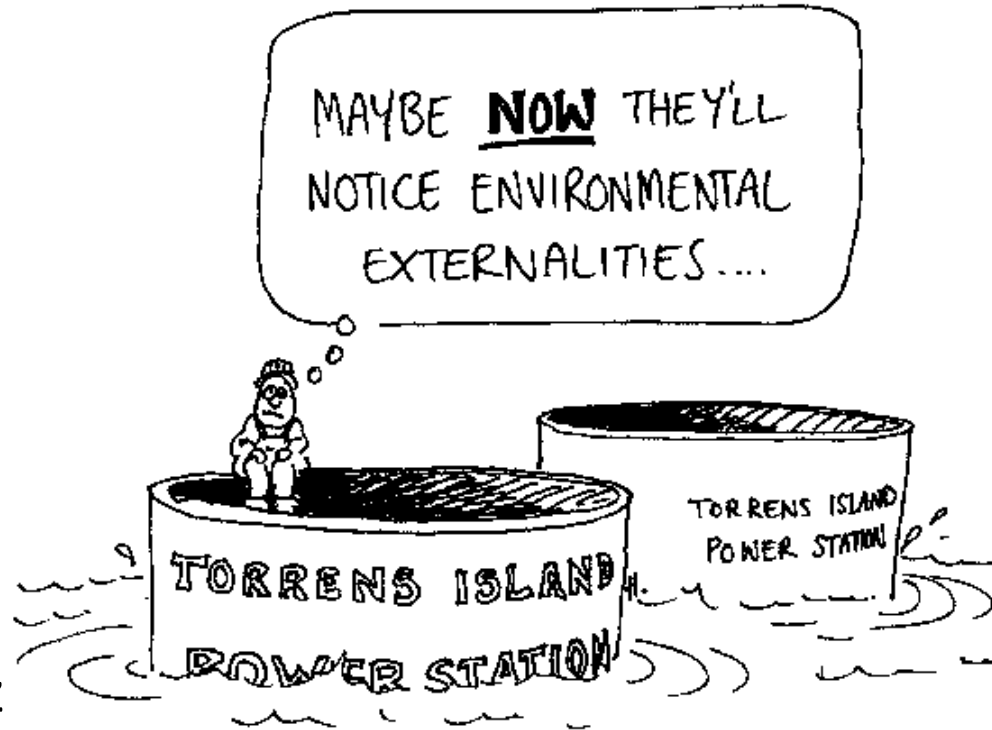
- určitá aktivita jednoho subjektu přináší užitek i jiným subjektům. K tomuto vnějšímu efektu dochází mimo trh - ostatní subjekty za tento užitek neplatí (např. včelař a sadař, majitel lesa a houbaři).
- vzniká, když si člověk nemůže přisvojit veškeré výnosy ze své činnosti nebo ze svého majetku a když si část výnosů přisvojují jiní (např. vědecký výzkum a nedostatečná ochrana duševního vlastnictví).

Druhy externalit

Podle dopadu

- **Negativní externality**

- určitá aktivita jednoho subjektu přináší újmu jiným subjektům. Náklady s touto externalitou spojené hradí někdo jiný než původce škody (vypouštění zdraví poškoz vody, apod.).
- vzniká, když člověk nenese plně všechny náklady své činnosti a část těchto nákladů přenáší na jiné.

Druhy externalit

- **Smíšené**
 - Některé statky však produkují jak pozitivní, tak negativní externality.
 - Příklad:
 - vzrostlý ovocný strom na mém pozemku, přesahující na sousedův pozemek, může na podzim představovat negativní externalitu (znečištění pozemku spadaným listím) a naopak v letním období pozitivní externalitu (v parném dni poskytuje příjemný stín, může si očesat ovoce)

Rozšířené pojetí nákladů podniku

- Na úrovni podniku vznikají v souvislosti s jeho činností tzv. společenské náklady
- **Společenské náklady = interní náklady + externí náklady (neinternalizované)**
 - Interní náklady jsou takové, které podnik reálně zatěžují a ovlivňují cenu produktu
 - Externí náklady podnik reálně nezatěžují a nese je někdo jiný
 - Podnik posuzuje svou efektivnost na základě interních nákladů a (případně) internalizovaných externích nákladů, nikoliv podle celkových společenských nákladů. Výroba produktu je tedy z pohledu podniku levnější, než ve skutečnosti je (při zohlednění společenských nákladů)
- Internalizace externalit posouvá křivku nabídky doleva nahoru

Internalizace externalit

- Historicky nejstarší, a z pohledu ekonomických nástrojů ochrany životního prostředí klíčový, koncept internalizace externalit vypracoval ve 30. letech minulého století anglický ekonom Arthur Cecil Pigou (1877–1959).
- **Základní myšlenka:**
 - „Pokud se z důvodu existence externích efektů nerovnají soukromé a společenské náklady průmyslové produkce, potom může stát tento rozdíl eliminovat zavedením daně na příslušné aktivity. Sazba daně by měla být určena tak, aby se původní příliš vysoké množství produkce snížilo na optimální úroveň“

PROBLÉMY

- *INFORMACE (NUTNOST ZNÁT VÝŠI EXTERNÍCH NÁKLADŮ)*
- *Nutnost identifikovat PŮVODCE DANÉ EXTERNALITY!*
- *Často jsou využívány i v případech, kdy by při nastavení urč. podmínek internalizace externalit mohla proběhnout tržním řešením*

Tím se firmě zvýší náklady na výrobu, což jí snižuje zisk. Aby to firma kompenzovala, může například zvýšit cenu výrobku. To však může odradit zákazníky od dalších nákupů. Tím je firma potrestána za svou produkci negativních externalit.

(potřeby zákazníků)

Externality a jejich internalizace

V souvislosti s jejich výrobou ale vznikají také nechtěné produkty – externality - a to jak

.. Zde nastupuje stát, který se snaží řešit
SU hlavně negativní externality a to například tím, že za jejich produkci nechá firmu zaplatit...

Internalizace externalit

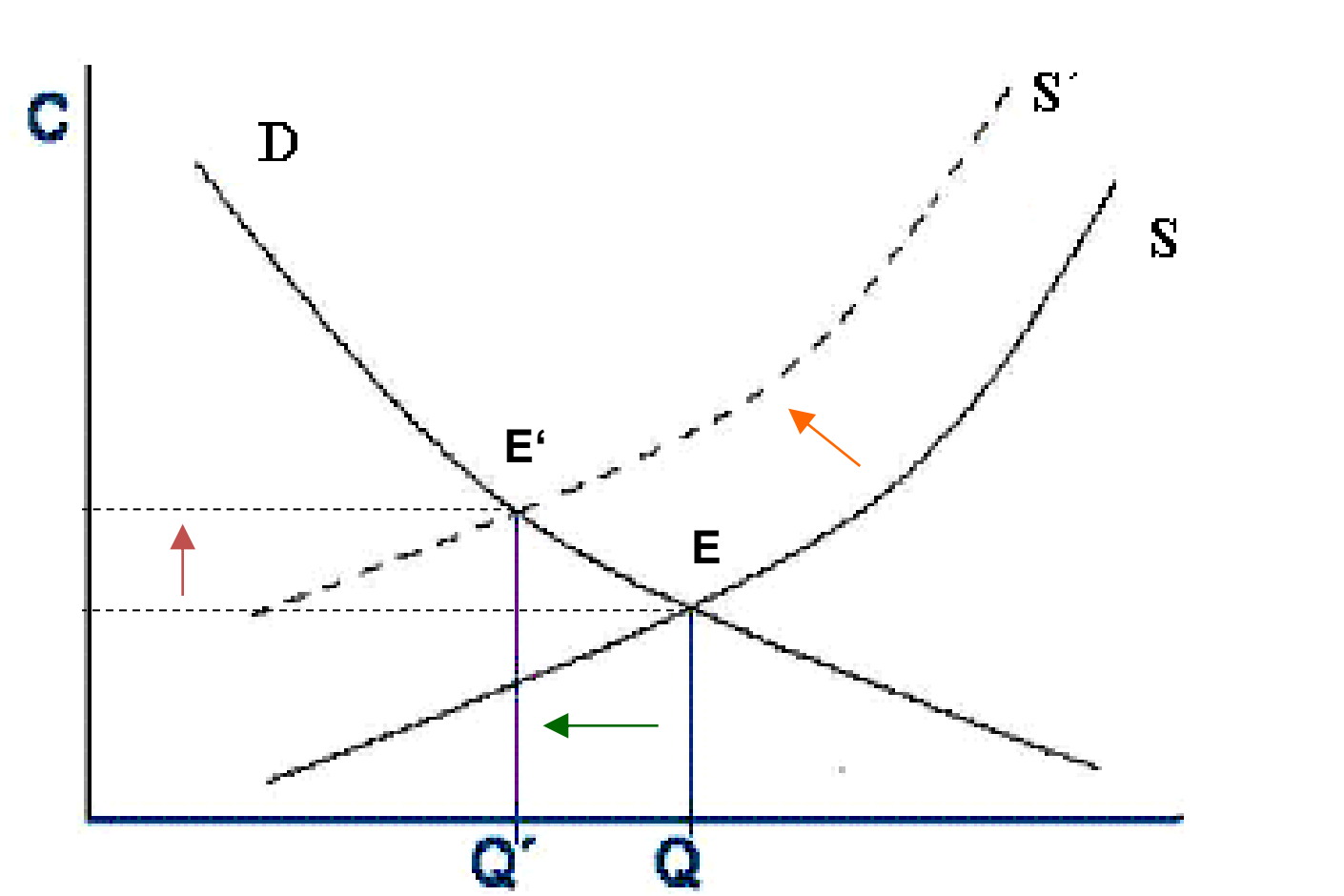
- **Internalizace externalit** je tedy proces, v rámci něhož se prosazuje snaha o promítnutí nákladů vznikajících v důsledku působení **negativních** externalit do interních (vnitřních) nákladů jejich původce.
- Jednoduše řečeno: **internalizace externalit představuje snahu o to, aby znečišťovatel za své znečištění zaplatil** (*resp. pocítil ekonomickou či jinou újmu*)

Suppose I pay one of you who don't share my problem with overabundant gas emissions. I buy your "right" to emit gas. Problem solved?

STUCK ON AN ELEVATOR WITH THE U.S. AT THE U.N. GLOBAL WARMING CONFERENCE

Dopad internalizace negativních externalit na rovnováhu na trhu zboží a služeb

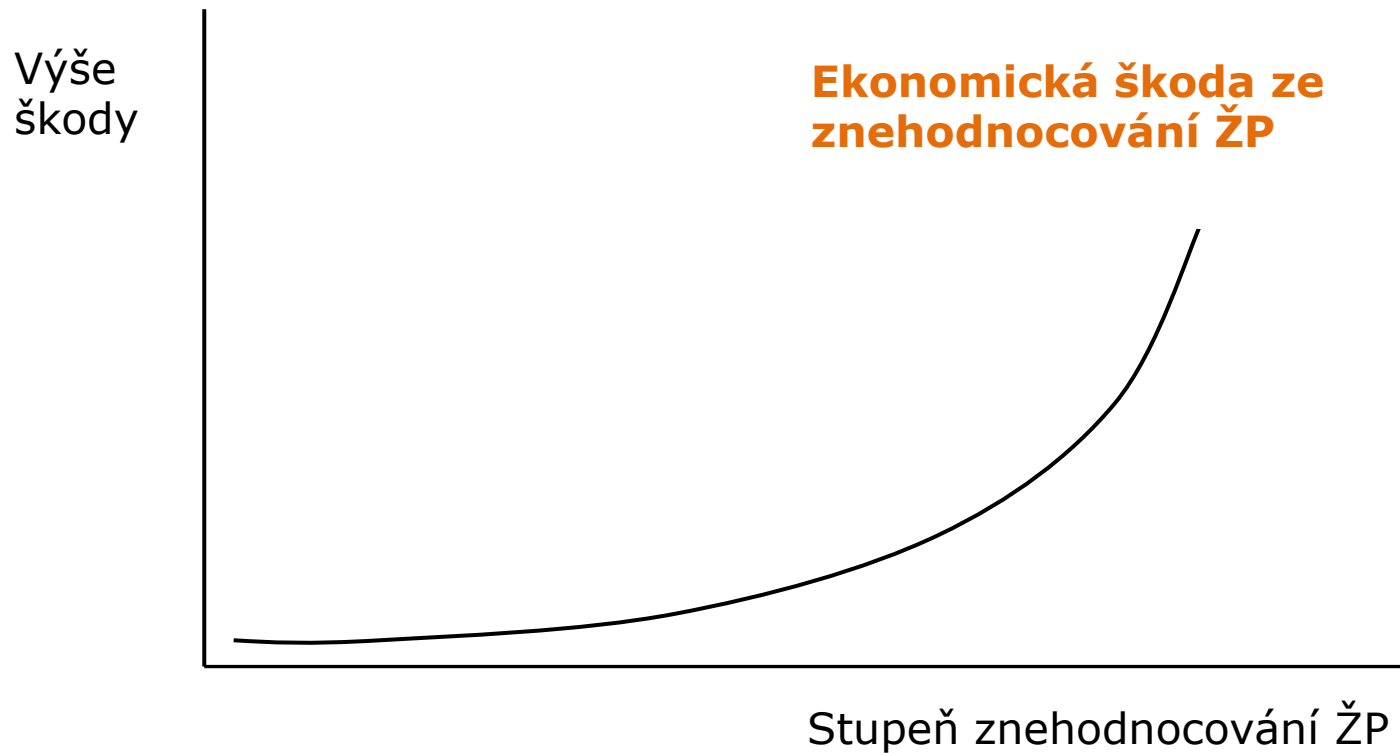
Příklad

- Představme si, že by uhelná elektrárna vyráběla 1 MWh elektrické energie s interními náklady 1 000 Kč (nákup suroviny, mzdy, doprava, odpisy, atd.). Navíc by však produkce každé MWh způsobovala společnosti náklady (vůči elektrárně externí) ve výši 2 000 Kč (např. zvýšené výdaje veřejnosti za léky). Jednu MWh prodává elektrárna spotřebitelům za 3 000 Kč.
- Pokud nedochází k internalizaci externalit, uvažuje elektrárna pouze interní náklady a každou MWh tedy prodává se ziskem 2 000 Kč. Výroba by se jevila rentabilní a tedy výhodná.
- Pokud by se však společnosti (resp. státu) podařilo nechat elektrárnu zaplatit i externí náklady (internalizovat externalitu), pak by již byly náklady shodné s prodejní cenou a elektrárna by nevykazovala žádný zisk.
- Nyní by již hodnocení výroby nevypadalo tak dobře a elektrárna by musela přijmout opatření, která by v ideálním případě vedla k omezení negativní externality a tudíž snížení externích nákladů (např. na polovinu). Tím by se zvýšil zisk firmy (1 000 Kč za každou MWh) a snížily by se i negativní dopady činnosti podniku na ŽP.
- Elektrárna by tedy byla ekonomicky motivovaná na snížení negativních dopadů své výroby na ŽP.

Ekonomické aspekty znehodnocení ŽP

- Ekonomická škoda za znehodnocování ŽP představuje **ekonomické efekty působené různým ekonomickým subjektům** (domácnostem, firmám, státu)
 - Výše škody je **přímo závislá na stupni znehodnocování ŽP**
 - Ekonomická škoda představuje **ztráty spojené se snížením hektarových výnosů ve znečišťovaných územích, ztráty z nižší produktivity pracovníků v hlučném prostředí, nižší kvalita bydlení v oblastech se zhoršeným ŽP**
 - Znehodnocení ŽP vyžaduje **dodatečné náklady** vynakládané různými ekonomickými subjekty na dodatečné odstranění nebo zmírnění negativních důsledků znehodnocování ŽP (zvýšené náklady na léčbu obyvatel, náklady na likvidaci ekologických havárií aj.)

Znehodnocení ŽP – ekonomické aspekty

Ekonomické aspekty znehodnocení ŽP

- Jiná kategorie - **náklady, které vedou ke zmírnění negativních důsledků, ale příčiny vlastního znehodnocování neodstraňují (preventivní náklady, ochranné prostředky)**
 - Uvedené ztráty nejsou obsaženy v tradičních ekonomických veličinách zachycující produkci a spotřebu na mikro- i makro-úrovni
- Na mikroekonomické úrovni je třeba rozlišit:
 - škody, které svým negativním vlivem působí daný ekonomický subjekt **sám sobě**,
 - škody působené **jiným ek. subjektům** (snížení estetické kvality rekreačního území, škody na zemědělské a lesní produkci aj.)

Náklady na ochranu ŽP

- **náklady na zamezení znehodnocování ŽP** figurují proti ekonomickým škodám
 - Jsou vynakládány různými subjekty na odstranění nebo zmírnění samotných příčin znehodnocování ŽP (náklady na odsiřovací zařízení, zavedení lepší technologie pro redukci emisí, čištění odpadních vod aj.)
 - Čím více těchto nákladů je vynaloženo, tím nižší je stupeň znehodnocení ŽP a naopak

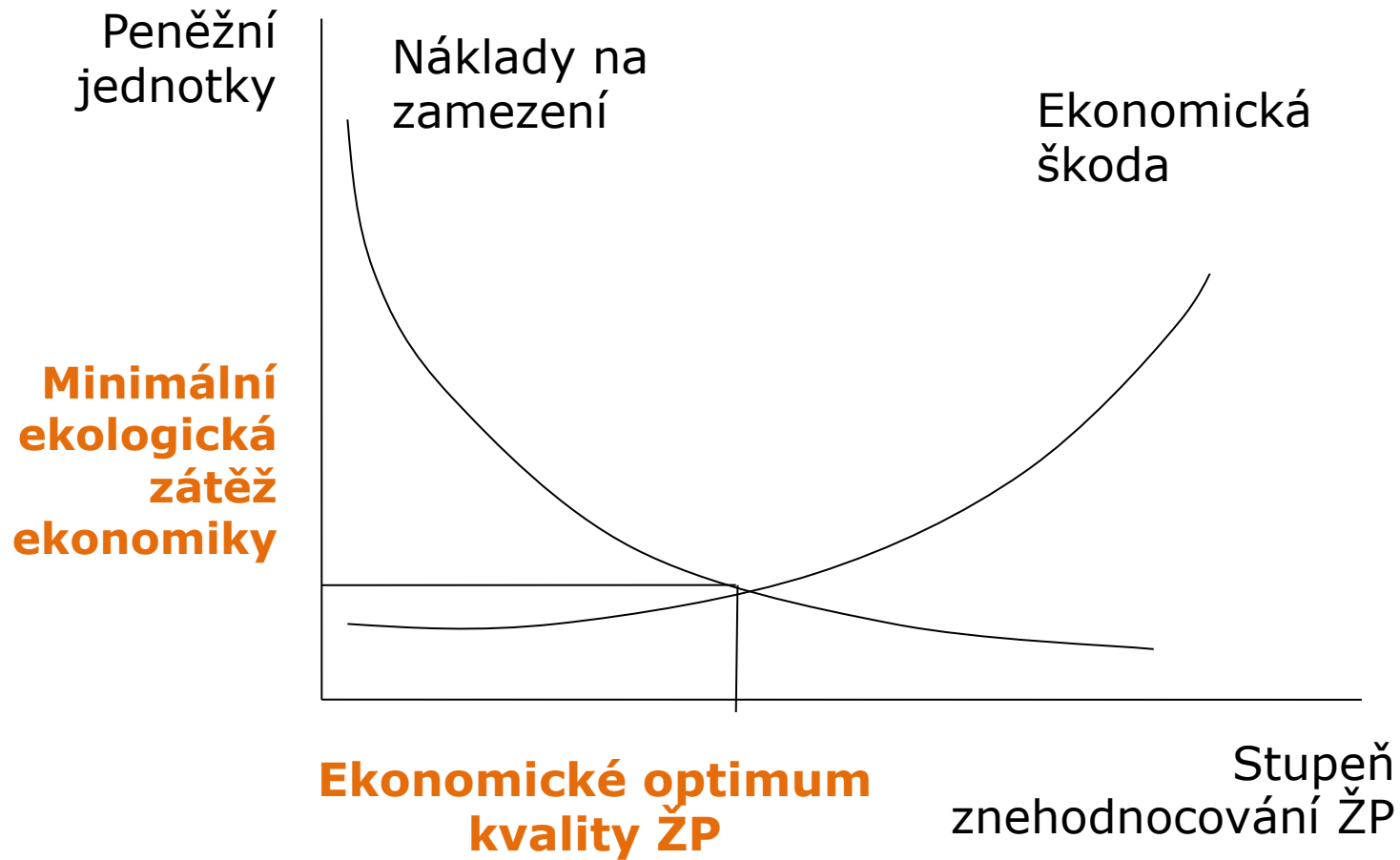
Peněžní
jednotky

**Náklady na zamezení
znehodnocování ŽP**

Stupeň znehodnocování ŽP

Ekonomické optimum kvality ŽP

Náklady na zamezení a náklady na vyhnutí se

- rozdíl mezi náklady na zamezení a náklady na vyhnutí se!
 - **Náklady na zamezení** jsou vynakládány na likvidaci či snížení určitého faktoru životního prostředí (např. stavba čističky v podniku kvůli snížení vypouštěných škodlivých látek do řeky).
 - **Náklady na vyhnutí se** jsou náklady na ochranu daného prvku před účinky tohoto faktoru a jsou součástí ekonomických škod ze znehodnocování životního prostředí (např. program na prevenci před chorobami ze znečištěné vody).

Rozdíl mezi náklady na zamezení a náklady na vyhnutí se

Náklady na odlučovač popílku

popílek

Preventivní náklady

- preventivní vyšetření nemocí plic
- náklady na vitamíny
- náklady na cestování ze znečištěné oblasti

Náklady na zamezení

Trh, vlastnická práva a vládní regulace

- Problémy:
 - Problém černého pasažéra
 - Problém vládních selhání
- Účinná struktura vlastnických práv má 4 charakteristiky
 1. Univerzalita (všechny zdroje soukromé)
 2. Exkluzivita (všechny užitky patří vlastníkovi)
 3. Převoditelnost
 4. Vymahatelnost (vlastnická práva by měla být zabezpečena proti neopr. přivlastnění aj.)

Organizace x zájmové skupiny

- Organizace x zájmové skupiny
 - Veřejného sektoru
 - Soukromého sektoru

 - Ziskového sektoru
 - Neziskového sektoru

Ziskový sektor v ochraně ŽP

Zástupci Eko-průmyslu

– CZ-NACE

- **38.32-Úprava odpadů k dalšímu využití, kromě demontáže vraků, strojů a zařízení**
- **36.00-Shromažďování, úprava a rozvod vody**
- **46.77-Velkoobchod s odpadem a šrotem**
- **37.00-Činnosti související s odpadními vodami**
- **38.11-Shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných**
- **38.12-Shromažďování a sběr nebezpečných odpadů**
- **38.21-Odstraňování odpadů, kromě nebezpečných**
- **38.22-Odstraňování nebezpečných odpadů**
- **38.32-Úprava odpadů k dalšímu využití, kromě demontáže vraků, strojů a zařízení**
- **38.31-Demontáž vraků a vyřazených strojů a zařízení pro účely recyklace**
- **39.00-Sanace a jiné činnosti související s odpady**

Eko-inovace

ECO-INNOVATION |
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

- Akční plán pro ekologické inovace (EcoAP)

- Fóra

- ECO-WEB <http://www.ecoweb.info/>

ECOWEB
FROM RESEARCH TO REALISATION

– Příklady

- Šetrnější vytápění (peletky, štěpka, topoly, integrované systémy vytápění, aj.)
- Šetrnější doprava (hybridní pohony, CNG technologie, aj.)
- SONY <http://www.sony.cz/hub/eco/ekologicke-produkty/inovace>

Neziskový sektor v ochraně ŽP

- subjekty veřejného sektoru, kterými jsou:
 - Ministerstvo životního prostředí;
 - obce;
 - kraje;
 - Fondy (Státní fond životního prostředí);
 - Veřejné instituce (Česká inspekce životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny, veřejné neziskové organizace aj.)
- nestátní (soukromé) neziskové organizace a
- občané (domácnosti).

Organizace veřejného sektoru

Ministerstvo životního prostředí

- MŽP ... zajišťuje: :
 - ochranu přirozené akumulace vod;
 - ochranu ovzduší;
 - ochranu zemědělského půdního fondu;
 - ochranu hornického prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod;
 - odpadové hospodářství;
 - myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích;
 - výkon státní geologické služby;
 - ochranu přírody a krajiny;
 - geologické práce a ekologický dohled nad těžbou;
 - ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod;
 - státní ekologickou politiku;
 - posuzování vlivů činností a jejich důsledků na ŽP, včetně těch, které přesahují hranice státu.

Organizace veřejného sektoru

- Kraje

- prognózy, koncepce a strategie

- mimo to také:

- vymezují a hodnotí regionální systém ekologické stability;
- vydávají závazné stanovisko ke schválení lesních hospodářských plánů a hospodářských osnov;
- rozhodují o omezení výkonu práva myslivosti a rybářství v přírodních rezervacích;
- zajišťují záchranné programy ohrožených zvláště chráněných rostlin a živočichů;
- vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny;
- spolupracují s ostatními úřady a orgány na zajišťování ekologické výchovy a vzdělání a
- uplatňují stanovisko k zásadám územního rozvoje z hlediska zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Organizace veřejného sektoru

- Obce

- jsou odpovědné za odpadové hospodářství obce;
- jsou odpovědné za kvalitu vod v obci;
- vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability;
- vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny;
- ukládají pokuty za přestupky a protiprávní jednání;
- uplatňují stanoviska k územním plánům, regulačním plánům.

NNO <http://www.zelenykruh.cz/cz/> (28)

Přednáška Ing. Jakub Dostál

Hnutí DUHA

Občan a jeho role v ochraně a tvorbě ŽP

- ? Role ?
VELKÁ

– Možnosti dané Aarhurskou úmluvou

- Zpřístupňování informací o ŽP veřejnosti
- Aktivní účast veřejnosti v rozhodovacích procesech, týkajících se ŽP
- Zajištění právní ochrany v záležitostech ŽP

17. června 2013 od 12:00 hodin
na zimním stadionu spol. Kralupská sportovní s.r.o.,
Mostní ul. 812, Kralupy n/Vlt.

VEŘEJNÉ PROJEDNÁNÍ
POSUDKU EIA Letiště Vodochody

Občan a jeho role v ochraně a tvorbě ŽP

- Zapojení občana formou

- účasti na rozhodování správních úřadů

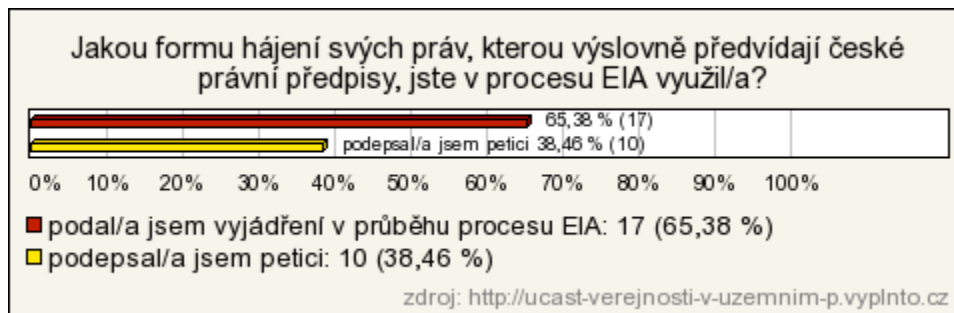

- účasti na tvorbě aktu správního práva

- účasti na tvorbě strategických dokumentů

- apojení do posuzování vlivu na ŽP (EIA, SEA)

**právo
vědět**
PRÁVO NA INFORMACE
O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ
program Nadace Partnerství

ŽP a zájmové skupiny

- Různé zájmy
 - Ziskový sektor
 - Neziskový sektor

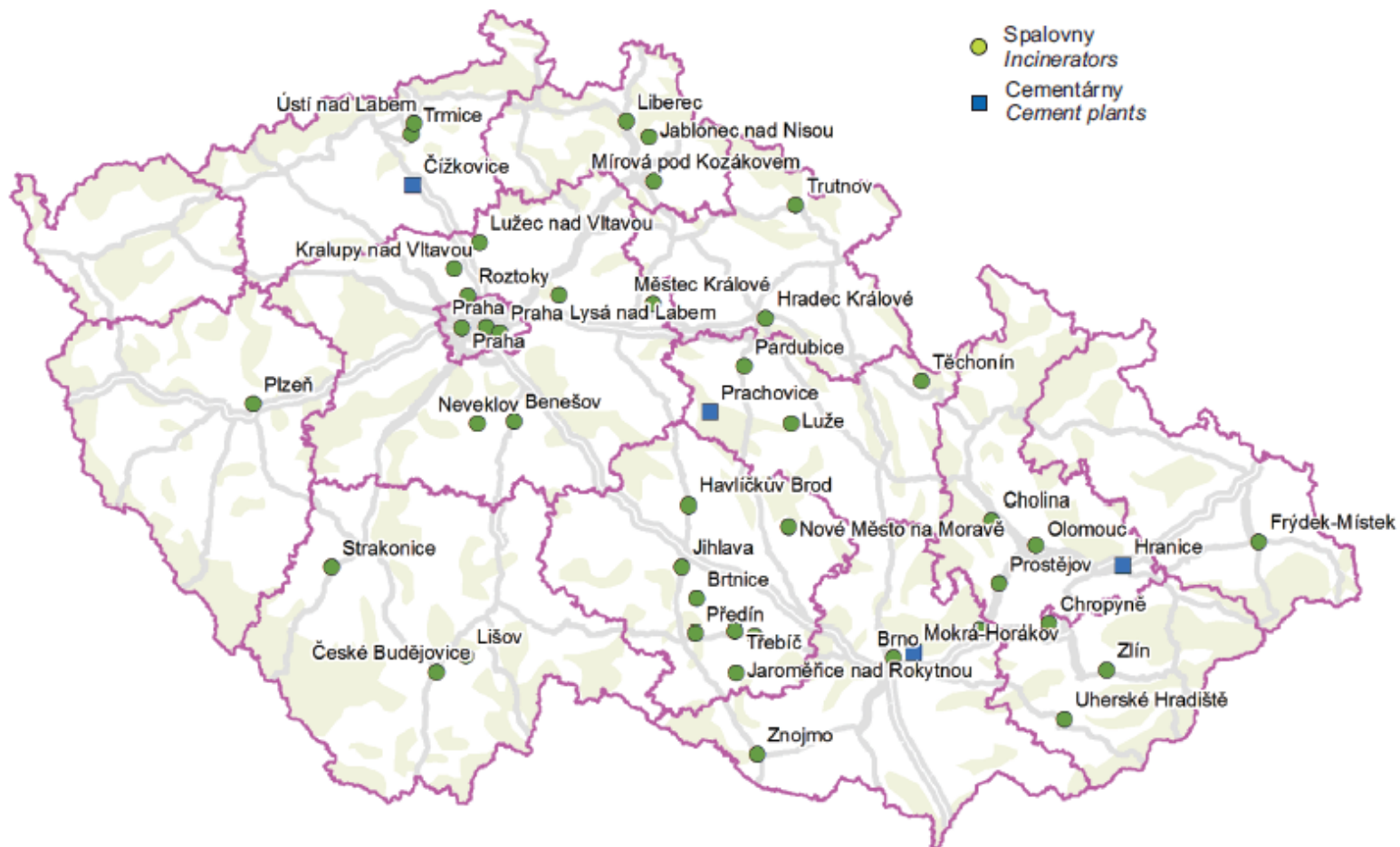
Zájmové skupiny v OH

- Veřejný sektor
 - Obce
 - Svozové společnosti (NO)
- Soukromý sektor
 - Svozové společnosti
 - Zpracovatelé odpadu (sklárky, spalovny, MBÚ, Bioplynové stanice)
 - RECYKLACE

Skládky odpadů v ČR - 263

Spalovny v ČR

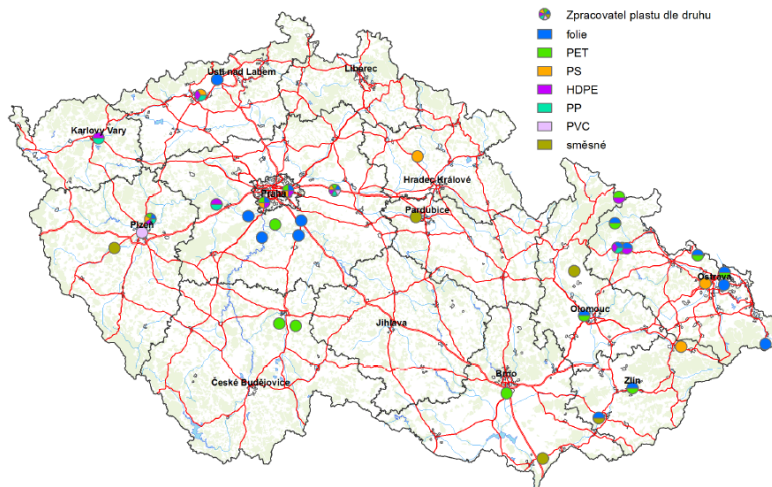

Zařízení na biologickou dekontaminaci a kompostárny

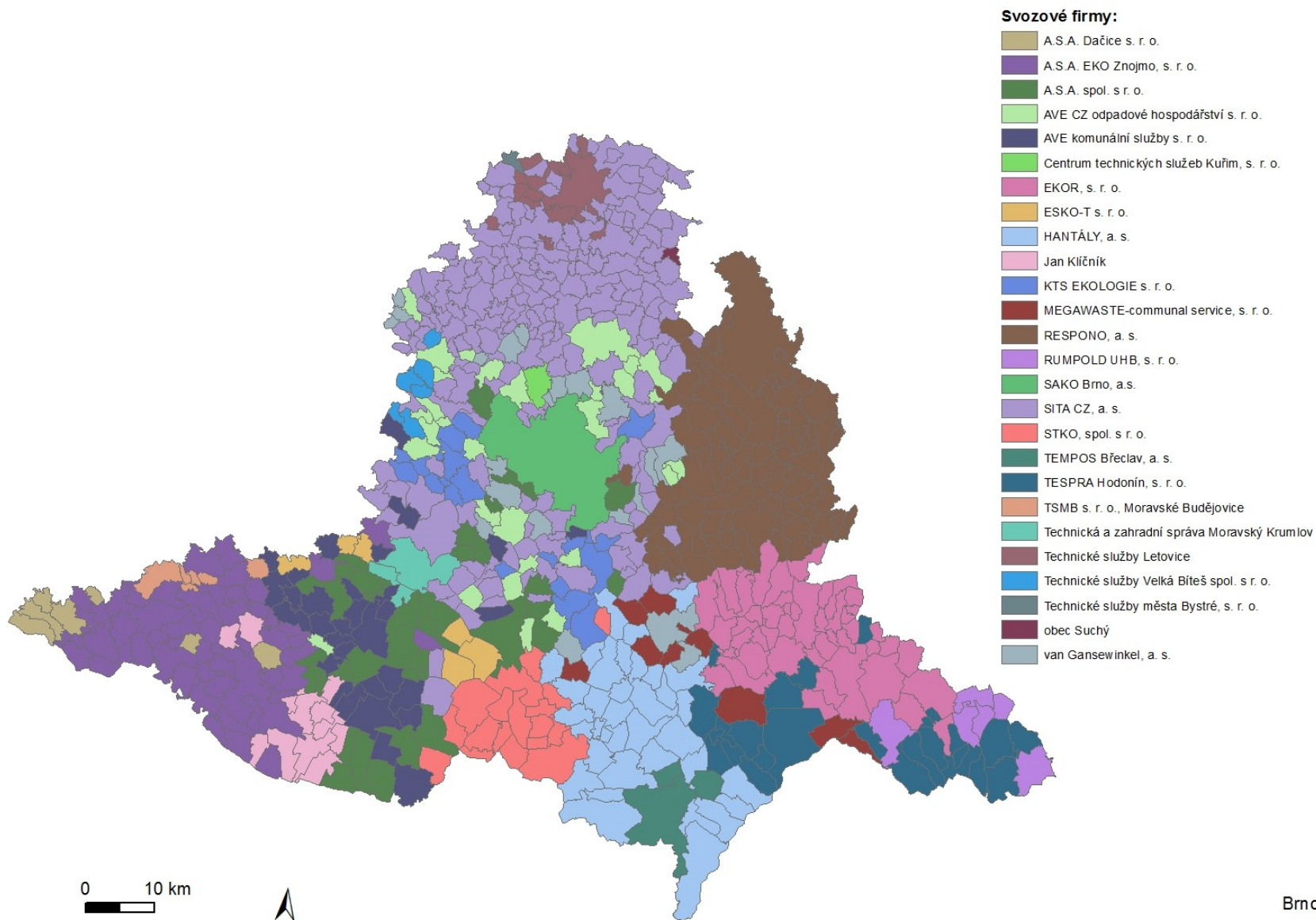

Zpracovatelé plastů

Zpracovatelé komunálních plastových odpadů v ČR (2007)

SVOZOVÉ OBLASTI SKO DLE SVOZOVÝCH FIREM

0 10 km

Brno 2013

Charakter konkurenčního prostředí	Počet obcí	Aritmetický průměr (\bar{x})	Medián (μ)	Směrodatná odchylka (σ)
žádná konkurenční společnost	182	481,54	450,52	49,21
1 konkurenční společnost	263	584,54	528,12	64,87
2 konkurenční společnosti	170	555,46	535,72	83,88
3 konkurenční společnosti	48	1028,30	539,37	318,83
4 konkurenční společnosti	8	564,73	616,84	61,60
5 konkurenčních společností	1	17,17		
6 konkurenčních společností	1	501,82		
Jihomoravský kraj	673	578,98	507,80	83,22

Charakter konkurenčního prostředí	Počet obcí	Aritmetický průměr (\bar{x})	Medián (μ)	Směrodatná odchylka (σ)
žádná konkurenční společnost	167	475,88	446,46	42,42
1 konkurenční společnost	231	550,97	521,65	44,83
2 konkurenční společnosti	143	532,28	517,15	45,30
3 konkurenční společnosti	39	507,56	506,16	40,79
4 konkurenční společnosti	7	517,67	516,84	53,58
Jihomoravský kraj	587	522,97	494,94	44,72

Svazová společnost	Charakter vlastnictví	Počet obcí	Průměrné výdaje obcí na obyvatele v letech 2007 - 2011
A.S.A. Dačice s. r. o.	SS	7	760,58
A.S.A. EKO Znojmo, s. r. o.	SS	57	642,40
A.S.A. spol. s r. o.	SS	39	562,91
AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o.	SS	32	506,44
AVE komunální služby s. r. o.	SS	32	520,91
HANTÁLY, a. s.	SS	36	559,89
Jan Klíčník	SS	13	556,68
MEGAWASTE-communal service, s. r. o.	SS	7	505,11
SITA CZ, a. s.	SS	190	477,91
TEMPOS Břeclav, a. s.	SS	1	755,01
van Gansewinkel, a. s.	SS	24	458,21
Centrum technických služeb Kuřim	VS	1	610,95
EKOR, s. r. o.	VS	50	514,78
ESKO-T, s. r. o.	VS	5	549,14
KTS EKOLOGIE s. r. o.	VS	16	494,73
Obec Suchý	VS	1	0,93
RESPONO, a. s.	VS	80	469,61
RUMPOLD UHB, s. r. o.	VS	6	565,48
SAKO Brno, a. s.	VS	1	998,11
STKO, spol. s r. o.	VS	15	594,90
Technická a zahradní správa Moravský Krumlov	VS	3	433,20
Technické služby Letovice	VS	17	558,81
Technické služby města Bystré, s. r. o.	VS	1	274,79
Technické služby Velká Bíteš spol. s r. o.	VS	6	410,58
TESPRA Hodonín, s. r. o.	VS	25	507,44
TSMB s. r. o., Moravské Budějovice	VS	6	516,72

Odpady a ekonomika

- Výsledky studie vlivu konkurenčního prostředí
 - Konkurence nemá žádný vliv
 - Charakter společnosti nemá žádný vliv
 - ??? PROČ
 - Kartely
 - Asymetrie informací

Děkuji za pozornost

